

บทบรรณาธิการ

คำถาม การชู้เชียวว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้ายจะใช้ถ้อยคำทำกิริยาหรือทำประการใดให้เข้าใจได้เช่นนั้น ๆ ได้หรือไม่ หรือจะต้องเป็นการชู้ตรง ๆ เท่านั้น

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๘๙๐/๒๕๕๔ ผู้เสียหายไม่รู้จำเลยกับพวก การที่พวกจำเลยขับรถแข่งและปาดหน้ารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายเพื่อให้หยุดรถทันทีและตะคอกด่าพร้อมกับพูดว่ามีอะไรส่งมาให้หมดโดยจำเลยกับพวกแสดงสีหน้าซึ่งขึง แม้พวกจำเลยจะไม่ได้พูดว่าหากไม่ส่งสิ่งของให้จะทำร้ายผู้เสียหาย แต่พฤติการณ์ดังกล่าวเป็นการคุกคามผู้เสียหายให้กลัวว่าจะถูกทำร้ายหากไม่ส่งทรัพย์สินให้ จึงเป็นการชู้เชียวผู้เสียหายทั้งกิริยาและวาจาโดยมีความหมายว่า ถ้าผู้เสียหายไม่ให้สิ่งของใดแล้วผู้เสียหายจะถูกทำร้าย จนผู้เสียหายกลัวต้องรีบส่งกระเป๋าสะพายให้จำเลย หาใช่เรื่องที่ผู้เสียหายกลัวไปเองไม่ การกระทำดังกล่าวจึงเป็นการชู้เชียวว่าในทันใดนั้นจะใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อให้ยื่นให้ซึ่งทรัพย์สินอันเป็นความผิดฐานชิงทรัพย์ มิใช่ความผิดฐานกรโชกทรัพย์ เมื่อขณะเกิดเหตุจำเลยยังคงนั่งอยู่บนรถจักรยานยนต์คันเดียวกับพวกและแม้จำเลยไม่ได้พูดกับผู้เสียหาย แต่เมื่อผู้เสียหายยื่นทรัพย์สินให้จำเลยก็รับไว้แล้วก็ขับรถจักรยานยนต์หนีไปด้วยกันทันที ถือเป็นการแบ่งหน้าที่กันทำอันเป็นการร่วมกันกระทำความผิด (คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๘/๒๕๕๔ วินิจฉัยเช่นกัน)

คำถาม ลูกจ้างมีหน้าที่ควบคุมหรือบรรทุกสินค้าของนายจ้างไปส่งให้แก่ลูกค้า หากเอาทรัพย์สินดังกล่าวไปจะเป็นความผิดฐานใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๓๐๗/๒๕๕๔ ในขณะที่เกิดเหตุบริษัท ว. จำกัด และจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้ครอบครองสินค้าปุ๋ยเคมีไว้แทนบริษัท ท. จำกัด (มหาชน) ดังนี้ เมื่อเกิดเหตุบริษัท ท. จำกัด (มหาชน) จึงเป็นผู้เสียหายด้วย และสำหรับจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ นั้น เป็นลูกจ้างของบริษัท ว. จำกัด มีหน้าที่ควบคุมหรือบรรทุกสินค้าดังกล่าวไปส่งที่สถานีสินค้าของผู้เสียหาย การครอบครองของจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เป็นการครอบครองแทนไว้ชั่วคราวชั่วคราวหนึ่งเท่านั้น อำนาจการครอบครองสินค้าที่แท้จริงยังอยู่กับผู้เสียหาย เมื่อจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ร่วมกับพวกเอาทรัพย์สินดังกล่าวไปโดยทุจริตจึงเป็นการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์

คำถาม คำว่าทรัพย์สินของผู้อื่นในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์มีความหมายอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๒๗๐/๒๕๕๔ องค์ประกอบความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์นั้นต้องกระทำต่อทรัพย์สินของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย คำว่า "ทรัพย์สินของผู้อื่น" หมายความว่ารวมถึงบุคคลที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากเจ้าของทรัพย์สินให้เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์สินนั้น เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่ารถยนต์กระบะคันดังกล่าวเป็นของบิดาผู้เสียหายที่ ๑ และเป็นรถยนต์ที่ใช้ในครอบครัวของผู้เสียหายที่ ๑ ดังนั้นแม้ผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นบุตรของเจ้าของรถยนต์กระบะสามารถใช้รถยนต์กระบะคันดังกล่าวได้ตลอดเวลาก็ตาม แต่ก็ยังเป็นเพียงสิทธิใช้รถยนต์กระบะในฐานะบุตรเท่านั้น ไม่ปรากฏว่าบิดาของผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็น

เจ้าของรถยนต์กระบะได้มอบหมายโดยตรงให้ผู้เสียหายที่ ๑ เป็นผู้ครอบครองดูแลรักษาทรัพย์สินดังกล่าวโดยอาศัยสิทธิของเจ้าของทรัพย์สินผู้เสียหายที่ ๑ จึงไม่ใช่ผู้เสียหาย และเมื่อปรากฏว่าบิดาของผู้เสียหายที่ ๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนไว้ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวนในความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สินซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้และพนักงานอัยการไม่มีสิทธิฟ้องในข้อหาฐานทำให้เสียทรัพย์สินได้

คำถาม การได้ภาระจำยอมมาโดยทางนิติกรรมแต่ไม่มีการจดทะเบียนที่ดินพิพาทเป็นภาระจำยอม จะมีผลผูกพันบุคคลภายนอกซึ่งรับโอนที่ดินพิพาทหรือไม่ และการได้ทางจำเป็นตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๕๐ ผู้มีสิทธิใช้ทางจำเป็นจะมีสิทธิเรียกร้องทางจำเป็นบนที่ดินแปลงใดและต้องเสียค่าทดแทนให้แก่เจ้าของที่ดินหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๘๖๒๑/๒๕๕๔ การที่ ก. ท. พ. ร. และจำเลยร่วมตกลงแบ่งที่ดินมีโฉนดแปลงหนึ่งโดยให้แบ่งที่ดิน ๒ ส่วนที่อยู่ระหว่างกลางด้านทิศตะวันออกเป็นทางเดินภาระจำยอมสำหรับที่ดินส่วนเหนือสุดและใต้สุดเพื่อออกสู่ทางสาธารณะกว้าง ๔ เมตร ตามสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นเป็นการก่อภาระจำยอมอันเป็นทรัพย์สินอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์โดยทางนิติกรรม แต่หลังจากที่มีการแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวตามสัญญาประนีประนอมยอมความแล้ว ไม่มีการจดทะเบียนที่ดินพิพาทเป็นภาระจำยอมเพื่อประโยชน์แก่ที่ดินโฉนดที่ถูกแบ่งแยก การก่อภาระจำยอมดังกล่าวจึงไม่บริบูรณ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๒๙๙ วรรคหนึ่ง คู่สัญญาตามสัญญาประนีประนอมยอมความคงบังคับภาระจำยอมดังกล่าวได้ในระหว่างคู่สัญญาด้วยกันในฐานะบุคคลสิทธิเท่านั้น เมื่อ ก. และ ส. ซึ่งเป็นคู่สัญญาขายที่ดินเฉพาะส่วนในที่ดินพิพาทให้แก่จำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นบุคคลภายนอกจึงไม่ใช่คู่สัญญาและไม่ถูกผูกพันตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ทั้งไม่มีกฎหมายบัญญัติให้จำเลยทั้งสองต้องรับโอนสิทธิและหน้าที่เกี่ยวกับภาระจำยอมตามสัญญาประนีประนอมยอมความจาก ก. และ ส. โจทก์จึงไม่มีสิทธิบังคับจำเลยทั้งสองให้รับภาระจำยอมตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ ที่ดินพิพาทจึงไม่เป็นภาระจำยอม

ตามสัญญาประนีประนอมยอมความได้ตกลงแบ่งที่ดินมีโฉนดแปลงใหญ่โดยให้แบ่งที่ดิน ๒ ส่วนที่อยู่ระหว่างกลางด้านทิศตะวันออกเป็นทางเดินภาระจำยอมสำหรับที่ดินส่วนที่อยู่เหนือสุดและใต้สุดเพื่อเป็นทางออกสู่ทางสาธารณะ แสดงว่าที่ดินแปลงใหญ่นี้มีทางออกสู่ทางสาธารณะ แต่ภายหลังจากการแบ่งแยกที่ดินดังกล่าวแล้ว ที่ดินของโจทก์ที่ถูกแบ่งแยกมีที่ดินแปลงอื่นล้อมไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินแปลงย่อยในส่วนนั้นจึงมีสิทธิเรียกร้องทางจำเป็นบนที่ดินอีกแปลงหนึ่งซึ่งถูกแบ่งแยกจากที่ดินแปลงใหญ่ด้วยกันได้โดยไม่ต้องเสียค่าทดแทนตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๓๕๐

เมื่อที่ดินของโจทก์เป็นที่ดินถูกแบ่งแยกและการแบ่งแยกนั้นเป็นเหตุให้ที่ดินของโจทก์ไม่มีทางออกสู่ทางสาธารณะ โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องทางจำเป็นบนที่ดินที่ถูกแบ่งแยกแปลงอื่นได้ตามกฎหมายการใช้สิทธิฟ้องคดีของโจทก์จึงไม่เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

คำถาม เงินดาวน์งวดที่สองที่ผู้ซื้อชำระให้แก่ผู้ขายภายหลังวันทำสัญญา ถ้าสัญญาระบุว่าให้ถือเป็นมัดจำและผู้ขายมีสิทธิรับได้หากผู้ซื้อผิดสัญญา ต่อมามีการเลิกสัญญากัน ผู้ขายมีสิทธิรับเงินดาวน์งวดที่สองหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๗๑๗๕/๒๕๕๔ โจทก์ไม่ชำระราคาที่ดินให้แก่จำเลยทั้งสองตามสัญญา โจทก์จึงเป็นผู้ผิดสัญญา การที่โจทก์บอกเลิกสัญญาแก่จำเลยทั้งสองและให้จำเลยทั้งสองคืนเงินที่ได้ชำระไปแล้ว ส่วนจำเลยทั้งสองขอใช้สิทธิริบเงินมัดจำตามข้อตกลงในสัญญา ถือได้ว่าเป็นการตกลงเลิกสัญญากับโจทก์โดยปริยายแล้ว แม้ตามสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินจะมีข้อตกลงกันให้ถือเงินดาวน์เป็นเงินมัดจำ และหากโจทก์ผิดสัญญายอมให้ริบเงินมัดจำ แต่ได้ความว่าในวันทำสัญญาโจทก์ชำระเงินดาวน์ให้จำเลยทั้งสองเพียง ๓๔๐,๐๐๐ บาท เงินจำนวนดังกล่าวจึงเป็นทรัพย์สินที่โจทก์ได้ให้แก่จำเลยทั้งสองในวันทำสัญญาเพื่อเป็นการชำระหนี้บางส่วนและเป็นประกันการที่จะปฏิบัติตามสัญญาถือเป็นมัดจำ ส่วนเงินดาวน์ที่โจทก์ชำระในภายหลังอีก ๑ งวด แม้ตามสัญญาจะระบุให้ถือเป็นมัดจำก็ไม่ใช่มัดจำตามความหมายแห่ง ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๗ แต่เป็นเพียงการชำระค่าที่ดินบางส่วนเมื่อโจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญาและจำเลยทั้งสองได้บอกเลิกสัญญาแก่โจทก์แล้ว สัญญาจะซื้อจะขายที่ดินดังกล่าวจึงเป็นอันเลิกกัน จำเลยทั้งสองจึงมีสิทธิริบมัดจำจำนวน ๓๔๐,๐๐๐ บาท ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๘ (๒) ส่วนเงินดาวน์ที่โจทก์ชำระในภายหลังอีก ๑ งวด ซึ่งถือเป็นการชำระราคาที่ดินบางส่วนนั้น จำเลยทั้งสองต้องให้โจทก์ได้กลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๑ วรรคหนึ่ง แต่การที่โจทก์และจำเลยทั้งสองตกลงกันให้จำเลยทั้งสองริบเงินดาวน์ดังกล่าวได้หากโจทก์ผิดสัญญา ข้อตกลงดังกล่าวจึงมีลักษณะเป็นเบี้ยปรับที่กำหนดเป็นจำนวนเงินตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๗๙ ซึ่งหากเบี้ยปรับสูงเกินส่วน ศาลก็มีอำนาจปรับลดลงให้เหลือเป็นจำนวนที่พอสมควรได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๓๘๓ วรรคหนึ่ง

คำถาม ผู้สละหลังเช็ดผู้ถือ และผู้สละหลังเช็ดชนิดระบุชื่อผู้รับเงิน ชำระเงินตามเช็คแก่ผู้ทรงแล้วรับเช็คกลับคืนมา จะมีสิทธิฟ้องผู้ส่งจ่ายเช็คภายในกำหนดอายุความใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๗๖๒/๒๕๕๔ โจทก์นำเช็คพิพาทห้าฉบับไปสละหลังขายลดให้แก่ ส. กับ บ. ต่อมาโจทก์นำเงินตามเช็คไปชำระให้บุคคลทั้งสองและรับเช็คพิพาทกลับคืนมา การที่โจทก์ชำระเงินตามเช็คให้แก่ ส. กับ บ. และรับเช็คพิพาทซึ่งเป็นเช็คผู้ถือสั่งฉบับกลับคืนมา โจทก์ย่อมเป็นผู้ทรงเช็คพิพาททั้งสั่งฉบับดังกล่าวตาม ป.พ.พ. มาตรา ๙๐๔ จึงมีสิทธิฟ้องไล่เบี้ยผู้สละหลังและผู้ส่งจ่ายภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่เช็คพิพาททั้งสั่งฉบับถึงกำหนดชำระตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๒ โจทก์ฟ้องคดีนี้ภายในอายุความ ๑ ปี ฟ้องโจทก์สำหรับเช็คทั้งสั่งฉบับนี้จึงไม่ขาดอายุความ

ส่วนเช็คพิพาทอีกหนึ่งฉบับซึ่งเป็นเช็คระบุชื่อยอมโอนให้แก่กันได้โดยกาสละหลังและส่งมอบ การที่โจทก์สละหลังเช็คฉบับนี้ขายลดให้แก่ ส. กับ บ. ส. และ บ. จึงเป็นผู้ทรงเช็คโดยชอบ เมื่อธนาคารปฏิบัติการจ่ายเงิน โจทก์ได้ชำระเงินตามเช็คให้ ส. กับ บ. และรับเช็คพิพาทฉบับนี้กลับคืนมา โจทก์จึงอยู่ในฐานะผู้สละหลังหาใช่ผู้ทรงเช็คฉบับนั้นไม่ จึงต้องฟ้องไล่เบี้ยเอาแก่ผู้สละหลังและผู้ส่งจ่ายภายในเวลาหกเดือน นับแต่วันที่โจทก์เข้าถือเอาเช็คและใช้เงินตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๓ เมื่อ พ. กรรมการของโจทก์เบิกความว่า โจทก์ผ่อนชำระเงินให้ ส. กับ บ. โดยผ่อนชำระตั้งแต่ประมาณเดือนมกราคมถึงพฤษภาคม ๒๕๔๑ โจทก์จึงได้รับเช็คทั้งห้าฉบับกลับคืนมาและโจทก์มาฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๔๑ จึงล่วงเลยระยะเวลาหกเดือนนับแต่วันดังกล่าว ฟ้องโจทก์สำหรับเช็คพิพาทฉบับนี้จึงขาดอายุความ

คำถาม ใช้ทางเดินในที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันมาจนครบสิบปีโดยสำคัญผิดว่าเป็นที่ดินของตน ผู้ใช้ทางจะได้ภาระจำยอมโดยอายุความหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๐๓/๒๕๕๔ ภาระจำยอมเป็นทรัพย์สินที่ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้บุคคลผู้เป็นเจ้าของของสิ่งหรือทรัพย์อื่นได้มาโดยนิติกรรมหรือโดยอายุความ สำหรับการได้มาซึ่งภาระจำยอมโดยอายุความกฎหมายมุ่งประสงค์ให้ถือเอาการใช้ประโยชน์ของเจ้าของสามทรัพย์เป็นสำคัญ โดยไม่ได้คำนึงว่าภรรยาทรัพย์จะเป็นของผู้ใด หรือเจ้าของสามทรัพย์จะต้องรู้ว่าผู้ใดเป็นเจ้าของภรรยาทรัพย์นั้น เพราะแม้มีผู้ใช้ทางเดินในที่ดินของผู้อื่นติดต่อกันมาจนครบ ๑๐ ปี โดยสำคัญผิดว่าเป็นที่ดินของตน ผู้ใช้ทางดังกล่าวย่อมได้ไปซึ่งภาระจำยอมโดยอายุความ ดังนั้น กวาท์โจทก์ทั้งสองใช้ทางพิพาทในที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๔๓๖๒๙ ซึ่งแบ่งแยกออกมาจากที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๒๖๐๖ เป็นทางสัญจรไปสู่ทางสาธารณะจนครบ ๑๐ ปีแล้ว โจทก์ทั้งสองย่อมได้ไปซึ่งภาระจำยอมโดยอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๔๐๑ ประกอบมาตรา ๑๓๙๒

แม้บริษัท ว. จะทำหนังสือรับรองยินยอมให้โจทก์ทั้งสองใช้ทางพิพาทออกสู่ทางสาธารณะก็ตาม แต่โจทก์ทั้งสองมิได้ใช้ทางพิพาทโดยอาศัยสิทธิของบริษัท ว. ตรงกันข้ามกลับได้ความว่าในขณะที่โจทก์ที่ ๒ ขายให้แก่บริษัท ว. ในราคาสูงถึง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทเศษเนื่องจากอยู่ติดกับถนนสายใหญ่ แต่โจทก์ที่ ๒ ขายให้แก่บริษัท ว. ในราคาต่ำเกินสมควรเพียง ๕๔๐,๐๐๐ บาท เพราะโจทก์ที่ ๒ คาดหวังว่าแม้จะขายไปแล้วโจทก์ทั้งสองก็ยังมีสิทธิใช้ทางพิพาทได้ตามที่บริษัท ว. ให้คำรับรองไว้ ฉะนั้นการที่โจทก์ทั้งสองใช้ทางพิพาทออกสู่ทางสาธารณะ จึงเป็นการใช้โดยถือว่าตนมีสิทธิในทางนั้น อันเป็นปรัภักซ์ต่อเจ้าของที่ดินโดยตรง หากใช่เป็นการใช้โดยอาศัยสิทธิของบริษัท ว. ไม่

คำถาม เจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอมปล่อยปลละละเลยไม่ควบคุมดูแลการทำงานของพนักงาน เป็นเหตุให้พนักงานปลอมลายมือชื่อ จะถือว่าเจ้าของลายมือชื่อที่ถูกปลอมตราอยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องดัดบทมิให้ยกเรื่องลายมือชื่อปลอมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๘ หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๙๔๘๓/๒๕๕๔ เช็คพิพาทส่วนใหญ่ จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานบัญชีของโจทก์เป็นผู้ไปเบิกถอนเงินสดจากจำเลยที่ ๒ ซึ่งเมื่อตรวจสอบลายมือชื่อของ พ. ในเช็คพิพาทกับตัวอย่างลายมือชื่อของ พ. แล้วจะมีลักษณะคล้ายกัน จำนวนเงินตามเช็คแต่ละฉบับก็ได้สูงจนผิดปกติแต่อย่างไร ทั้งตราประทับของโจทก์ที่ประทับลงในเช็คก็เป็นตราประทับที่แท้จริงของโจทก์ จึงถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ ซึ่งประกอบกิจการธนาคารพาณิชย์ได้ใช้ความระมัดระวังตรวจสอบลายมือชื่อของ พ. ในช่องผู้ลงลายมือชื่อส่งจ่ายในเช็คพิพาทแล้ว การที่จำเลยที่ ๒ จ่ายเงินในบัญชีของโจทก์ จึงถือไม่ได้ว่าเป็นความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ ๒ การที่จำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นพนักงานของโจทก์มิใช่เป็นบุคคลภายนอกปลอมลายมือชื่อของ พ. โดยใช้ตราประทับที่แท้จริงส่งจ่ายเช็คพิพาทเป็นเวลานานและจำนวนหลายฉบับดังกล่าว แสดงว่าโจทก์ปล่อยปลละละเลยมิได้ควบคุมดูแลการทำงานของจำเลยที่ ๑ โจทก์จะอ้างว่าได้จ้างสำนักงานบัญชีตรวจสอบบัญชีของโจทก์หาได้ไม่ โจทก์จึงอยู่ในฐานะเป็นผู้ต้องถูกดัดบทมิให้ยกข้อลายมือชื่อปลอมขึ้นเป็นข้อต่อสู้ตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๐๐๘ จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระหนี้ตามเช็คพิพาทคืนแก่โจทก์

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ